

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/295/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5316209926
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5316209926.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a Mgr. Miroslava Šeptáka, v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, právne zast.: Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., Martinčekova 13, Bratislava, IČO: 50 361 368, proti žalovanému: L. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, o zaplatenie 579,11 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 8Csp/105/2016-39 zo dňa 20.09.2017 v spojení s opravným uznesením č. k. 8Csp/105/2016-71 zo dňa 11.09.2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný **m á** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu. Žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil poukazom na ust. § 1 ods. 1, § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ako aj ust. § 52, § 100 ods. 1, § 101, § 112 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že v zmysle citovaných ustanovení v predmetnej veci ide o spotrebiteľskú zmluvu, a z tohto dôvodu skúmal existenciu prípadného premlčania pohľadávky žalobcu uplatnenej z tejto zmluvy. V predmetnej veci predčasná splatnosť spotrebiteľského úveru nastala dňa 30.09.2009, a teda deň nasledujúci po tomto dni (01.10.2009), je dňom, kedy mohol žalobca uplatniť právo na súde prvýkrát a od tohto dňa plyní trojročná premlčacia doba na uplatnenie práva na súde. Pokiaľ teda žalobca podal žalobu na súde až dňa 28.12.2016, podal ju po uplynutí trojročnej premlčacej doby, počítanej vyššie uvedeným spôsobom, a preto okresný súd konštatoval, že nárok žalobcu na zaplatenie dlžnej istiny je premlčaný v celom rozsahu. Aj v prípade, že by k okamžitému zosplatneniu úveru nedošlo, posledná splátka úveru by bola splatná na konci roka 2010 a nárok žalobcu by bol rovnako premlčaný. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s názorom žalobcu, ktorý s poukazom na skôr prebiehajúce konanie a neskôr aj exekučné konanie v tej istej veci mal za to, že po dobu ich trvania spočívala premlčacia doba v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k tomu, že pri spotrebiteľských zmluvách je potrebné aplikovať ustanovenia, ktoré sú výhodnejšie pre spotrebiteľa, súd prvej inštancie v danom prípade na spočívanie premlčacej doby uplatnil ustanovenia § 403 ods. 1 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého je spočívanie premlčacej doby možné iba v prípade začatia rozhodcovského konania na základe platnej rozhodcovskej doložky. V danom prípade však rozhodcovská doložka v úverovej zmluve bola vyhlásená za neplatnú, po dobu trvania rozhodcovského konania premlčacia doba plynula a nedošlo k jej spočívaniu. I v prípade aplikácie § 112 Občianskeho zákonníka by nemožno dospieť k záveru o

spočívání premlčacej doby, nakoľko v prípade podania návrhu na rozhodcovský súd, nemožno hovoriť o splnení podmienky, že by bola žaloba podaná u „iného príslušného orgánu“, keďže daný rozhodcovský súd nemal právomoc vo veci konať. Podmienkou na spočívání premlčacej doby nie je uplatnenia práva u akéhokoľvek orgánu, ale len u orgánu príslušného, teda takého, ktorý je príslušný ako aj právomocný. Taktiež ani po dobu trvania exekučného konania premlčacia doba nespočívávala. Exekučné konanie sa môže začať, len ak povinný dobrovoľne nesplní to, čo mu vyplýva z vykonateľného rozhodnutia. V tomto prípade rozhodcovské konanie nemalo prebiehať, pretože rozhodcovská doložka bola absolútne neplatná v dôsledku jej rozporu so zákonom. Rozhodcovský rozsudok bol neakceptovateľný ako exekučný titul, pričom išlo o nultné rozhodnutie a oprávnený nemal ani iniciovať exekučné konanie. Vzhľadom na uvedené mal súd prvej inštancie za to, že je neprípustné, aby po dobu takto vedeného exekučného konania spočívávala premlčacia doba. Z dôvodu uplatnenia nároku po uplynutí premlčacej doby a jeho zamietnutia v celom rozsahu súd prvej inštancie ďalej neskúmal opodstatnenosť nároku uplatneného žalobcom a žalobu v celom rozsahu zamietol. O trovách sporu rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP, keď právo na ich náhradu vzniklo žalovanému, ktorému však žiadne trovy nevznikli, a preto mu ich náhradu nepriznal.

3. Voči citovanému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Mal za to, že samotná platnosť či neplatnosť rozhodcovskej doložky nie je pre posúdenie spočívání premlčacej doby relevantná, poukazujúc pritom na uznesenie Krajského súdu Žilina zo dňa 16.03.2016, č. k. 11Co/92/2016-88. V danom prípade, dátum vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru nastal dňa 30.09.2009, žaloba na rozhodcovský súd bola podaná dňa 10.12.2010, teda do času podania žaloby na rozhodcovský súd neuplynula všeobecná trojročná premlčacia doba v celej svojej dĺžke trvania. Podaním žaloby na rozhodcovský súd dňa 10.12.2010 (dátum podania žaloby vyplýva z rozhodcovského rozsudku) prestala premlčacia doba plynúť, a to počas vedeného rozhodcovského konania a následne v období, keď veriteľ - oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie až do času, keď z dôvodu posúdenia neprijateľnosti a neplatnosti rozhodcovskej doložky exekučným súdom došlo k zastaveniu exekučného konania. Do času podania žaloby na rozhodcovský súd uplynulo 1 rok 2 mesiacov a 10 dní z celkovej trojročnej premlčacej doby. Momentom právoplatnosti uznesenia o zastavení exekučného konania zo dňa 04.02.2016, č. k. 5Er/344/2015, doručeného dňa 30.03.2016 (dátum právoplatnosti môže byť neskorší, a teda premlčacia doba začala opätovne plynúť v skutočnosti až týmto dátumom) pôvodnému veriteľovi - spoločnosti PRO CIVITAS s.r.o. začal plynúť zvyšok premlčacej doby. Žaloba na civilný súd bola podaná dňa 28.12.2016, teda včas. Žalobca vyčerpal zo zákonnej trojročnej premlčacej doby ďalších 8 mesiacov a 28 dní. Spolu teda žalobca vyčerpal zo zákonnej trojročnej premlčacej doby 1 rok 11 mesiacov a 8 dní. Medzi právoplatnosťou rozhodcovského rozsudku a podaním návrhu na exekúciu tiež premlčacia doba nemohla plynúť, ale spočívávala, opačným výkladom by bolo zasiahnuté do zásady res iudicata, čo je neprípustné. Takýto absurdný výklad (plynutie premlčacej doby na podanie žaloby v spomínanom rozmedzí medzi právoplatnosťou rozsudku a podaním návrhu na exekúciu) by dokonca znamenal, že veriteľ, ktorý presúdil svoju pohľadávku na rozhodcovskom súde, v čase, keď obdržal právoplatný a vykonateľný rozsudok rozhodcovského súdu, ktorý následne podal na exekúciu, mal zároveň s týmto úkonom (v čase, keď ešte exekučný súd neposúdil rozhodcovskú doložku za neplatnú) opätovne podať žalobu na civilný súd. Takýto postup by bol v príkrom rozpore so zásadou res iudicata. Naopak, až právoplatným zastavením exekučného konania dochádza k prelomeniu zásady materiálnej vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku, kedy nastáva obdobná situácia ako pri zrušení rozhodcovského rozsudku, teda účinky zastavenia exekučného konania je potrebné na účely ďalšieho vymáhania pohľadávky v zásade prirovnať k stavu zrušenia rozhodcovského rozsudku, keďže fakticky dochádza k prelomeniu materiálnej vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku, vychádzajúc z tej skutočnosti, že pri zrušení rozhodcovského rozsudku, ako aj pri zastavení exekučného konania na podklade rozhodcovského rozsudku sa pre veriteľa znemožňuje vynútiteľnosť plnenia voči svojmu dlžníkovi na podklade rozhodcovského rozsudku. Veriteľovi nemožno odopierať súdnu ochranu a nepriznanie jeho nároku v konaní na štátnom súde, ktoré bude viesť po zastavení exekučného konania len z toho dôvodu, že nedošlo k zrušeniu rozhodcovského rozsudku, ktoré na rozdiel od zastavenia exekučného konania výslovne v zákone dáva veriteľovi možnosť pokračovania v konaní o zaplatenie po jeho zrušení rozhodcovského rozsudku, ktorého iniciovanie je však závislé výlučne na vôli dlžníka. Žalobca v odvolaní poukazoval na nález Ústavného súdu SR II.ÚS 499/2012, ktorý rieši obdobnú skutkovú a právnu situáciu, a z ktorého je zrejme, že právomoc rozhodcovského súdu má oprávnenie skúmať len samotný rozhodcovský súd, a to v konaní vedenom pred rozhodcovským súdom. Podľa právneho názoru žalobcu bola rozhodcovská doložka dojednaná v zmluve platne. Táto bola dojednaná v

článku 3, bod 7 zmluvy o úvere: „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach.“ V tejto súvislosti považoval za nevyhnutné poukázať aj na rozhodnutie Súdneho dvora zo dňa 09.11.2016 vo veci C-42/15, z ktorého vyplýva, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument. Žalobca v tomto poukazuje na skutočnosť, že zmluva o úvere obsahuje odkaz na Obchodné podmienky, Všeobecné obchodné podmienky ako aj na Sadzobník poplatkov a iné dokumenty Poštovej banky, a.s.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

5. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe odvolania žalobcu v rozsahu a z dôvodov daných ustanoveniami § 379, § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

6. Odvolacie námietky žalobcu nepovažuje odvolací súd za dôvodné.

7. Niet pochybností a nespochybňuje to ani jedna zo strán sporu, že predmetný zmluvný vzťah medzi sporovými stranami založený zmluvou o úvere zo dňa 28.08.2007 je vzťahom spotrebiteľským. Právny predchodca žalobcu Poštová banka, a.s. ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovaným, ktorý je fyzickou osobou.

8. Podstatou odvolania žalobcu je tvrdenie, že premlčacia doba po dobu konania na rozhodcovskom súde a po dobu exekučného konania spočívala a z toho dôvodu nárok žalobcu voči žalovanému nie je premlčaný.

9. S názorom žalobcu sa nemožno stotožniť. Ak žalobca uplatnil svoje právo na rozhodcovskom súde, ktorý nemal právomoc vydať rozsudok v dôsledku neplatnej rozhodcovskej doložky, nejde o uplatnenie práva u príslušného orgánu, a tým nie je splnená podmienka uvedená v ust. § 112 Občianskeho zákonníka, na čo nadväzuje uplatnenie práva na exekučnom súde na základe nultného právneho aktu. Súd v exekučnom konaní konštatoval, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v zmluve o úvere uzatvorenej dňa 28.08.2007 medzi právnym predchodcom žalobcu Poštovou bankou, a.s. a žalovaným má charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky, pretože núti spotrebiteľa, aby sa podrobil rozhodcovskému konaniu a znemožňuje tak voľbu spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu štátnym súdom. Pretože rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, je v zmysle Občianskeho zákonníka neplatná a nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu v danej veci konať a rozhodnúť. Predmetný rozhodcovský súd teda nebol príslušným orgánom na prejednanie a rozhodovanie danej veci. Samotné rozhodcovské konanie aj exekučné konanie bolo vedené bez toho, aby mal žalobca k dispozícii právoplatné a vykonateľné rozhodnutie vydané právomocným orgánom.

10. Keďže žalobca uplatnil svoj nárok na rozhodcovskom súde na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, neuplatnil svoj nárok na príslušnom orgáne, v dôsledku čoho ani nemohla počas konania na tomto orgáne a následne počas exekučného konania, ktorého predmetom mal byť nútený výkon nultného aktu a ktoré bolo aj z uvedeného dôvodu zastavené, spočívať premlčacia doba.

11. K rovnakému právnemu záveru dospel aj Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp. zn. III. ÚS 572/2017 zo dňa 20.09.2017.

12. Pokiaľ odvolateľ poukazoval na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/92/2016 zo dňa 29.03.2016, toto rozhodnutie sa týka odlišnej situácie ako tomu bolo v prejednávanej spore, keď rozhodcovský rozsudok bol zrušený podľa § 43 ods. 1 v konaní podľa Zákona o rozhodcovskom konaní. K uvedenému Ústavný súd SR vo vyššie citovanom uznesení konštatoval, že: „... Pokiaľ účastník rozhodcovského konania využije možnosť preskúmania rozhodcovského rozsudku všeobecným súdom podaním žaloby, toto konanie v zásade môže skončiť buď zamietnutím jeho žaloby, alebo zrušením rozhodcovského rozsudku. Ak je rozhodcovský rozsudok zrušený z dôvodov neplatnosti rozhodcovskej zmluvy podľa § 43 ods. 1 Zákona o rozhodcovskom konaní, po zrušení rozhodcovského rozsudku pokračuje všeobecný súd v konaní o pôvodne podanej žalobe na rozhodcovskom súde. Ide teda o jednotné konanie začaté podaním žaloby na rozhodcovskom súde, ktoré bude ukončené až rozhodnutím všeobecného súdu v súdnej veci. Uvedené vylučuje plynutie premlčacej lehoty počas vedeného

rozhodcovského konania a následného vedenia občianskeho súdneho konania. Od podania žaloby na rozhodcovskom súde začne premlčacia doba spočívať a spočíva do právoplatného skončenia veci na všeobecnom súde. Preto právo veriteľa v prípade, ak rozhodcovská doložka bola vyhlásená za neprijateľnú podmienku, a preto je neplatným zmluvným dojednaním podať žalobu na príslušnom súde, bude premlčané, lebo neexistuje mechanizmus (procesný postup) pre ďalší postup vo veci, a to už formou postúpenia veci inému príslušnému orgánu na ďalšie konanie, alebo formou klauzuly obdobnej § 19 Zákona o rozhodcovskom konaní; zachovanie účinkov podanej žaloby a spočívanie plynutia premlčacej doby tak nie je pre tento prípad nikde zakotvený, preto neostáva ústavnému súdu nič iné len konštatovať, že účinky spočívania nenastávajú.“

13. K nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 499/2012-47 z 10.07.2013, ktorý odvolateľ v odvolaní cituje, odvolací súd poznamenáva, že mu je označený nález z jeho rozhodovacej činnosti známy. Odvolací súd podotýka, že sa jedná o ojedinelé rozhodnutie jedného senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky. Iné senáty Ústavného súdu Slovenskej republiky totiž identické sťažnosti obchodnej spoločnosti, v prospech ktorej rozhodol len jediný senát ústavného súdu označeným nálehom, naďalej odmietajú (ako zjavne neopodstatnenú) /viď napr. uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky, č. k. I. ÚS 332/2012-12 z 27.06.2012, I. ÚS 359/2012-14 z 22.08.2012, III. ÚS 264/2012-19 z 19.06.2012, III. ÚS 181/2012-14 z 24.04.2012, III. ÚS 455/2013-16 z 26.09.2013, III. ÚS 433/2013-23 z 10.09.2013, III. ÚS 595/2012-15 z 11.12.2012/.

14. V dôsledku vyššie uvedených úvah je potrebné prisvedčiť záveru súdu prvej inštancie, že pokiaľ žalobca žalobu na súd podal dňa 27.12.2016, bola žaloba podaná až po uplynutí premlčacej doby, a preto nebolo možné uplatnené premlčané právo žalobcovi priznať a žalobu ako nedôvodnú bolo potrebné v celom rozsahu zamietnuť.

15. Podľa § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

16. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

17. Výrok o trovách odvolacieho konania sa opiera o ust. § 396 ods. 1 CSP s poukazom na ust. § 255 ods. 1 CSP. Úspešným účastníkom odvolacieho konania bol žalovaný, ktorému tak vznikol nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu 100 %.

18. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)